

UCHWAŁA Nr XI/132/2024
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia 17 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia rezolucji w sprawie ustanowienia w województwie opolskim roku
2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 566) w związku z § 20 ust. 1 Statutu Województwa Opolskiego (tj. Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2021 r. poz. 2836) Sejmik Województwa Opolskiego uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się rezolucję w sprawie ustanowienia w województwie opolskim roku 2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Rezolucję, o której mowa w § 1 przekazuje się:

- 1) Prezydentowi RP;
- 2) Prezesowi Rady Ministrów;
- 3) Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 4) Eurodeputowanym z województwa opolskiego i śląskiego;
- 5) Posłom i Senatorom z województw opolskiego i śląskiego;
- 6) Wojewodzie Opolskiemu i Śląskiemu;
- 7) Muzeum Śląska Opolskiego;
- 8) Mieszkańcom z województw opolskiego i śląskiego za pośrednictwem środków masowego przekazu.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Opolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

REZOLUCJA W SPRAWIE USTANOWIENIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM ROKU 2025 ROKIEM TRAGEDII GÓRNOŚLĄSKIEJ

W styczniu 2025 roku minie 80 lat od rozpoczęcia się ciągu wydarzeń określanych wspólnie mianem Tragedii Górnośląskiej. Dotknęła ona także mieszkańców tej części regionu, która obecnie wchodzi w skład województwa opolskiego. Represje wymierzone przede wszystkim w cywilną ludność pochodzenia niemieckiego dotknęły w rzeczywistości także osoby tylko uznane za Niemców i ludzi niewygodnych dla nowej władzy.

Pierwszym jej aktem były zbrodnie popełnione na ludności cywilnej. Wkraczające do górnośląskich miejscowości oddziały czerwonarmistów dopuszczały się masowych tortur, gwałtów i mordów. Wielu ludzi straciło życie, zdrowie lub było świadkami aktów przemocy. Do rangi symbolu urosły masakry dokonane w Miechowicach pod Bytomiem, gdzie zamordowano 380 osób i podopolskich Boguszycach, gdzie zabito co najmniej 270 mieszkańców. Do tej pory nie udało się ustalić dokładnej liczby ofiar. Rozpoczęły się masowe deportacje do obozów pracy w Związku Sowieckim, z których wielu wywiezionych nigdy nie wróciło do swoich domów. Liczbę deportowanych szacuje się na nie mniej niż 46 200 osób. Tragiczny był również los pozostawionych bez głównych żywicieli rodzin.

Zbrodniom i represjom towarzyszyły masowe rabunki, podpalenia i zniszczenia mienia mieszkańców regionu. Jednocześnie demontowano infrastrukturę przemysłową i wywożono ją do Związku Sowieckiego.

Po zakończeniu działań wojennych prześladowania nie ustały. Komunistyczne władze Polski "ludowej", które przejęły administrację nad regionem, kontynuowały represje wobec mieszkańców Górnego Śląska. Podejrzanych o „niewłaściwe” pochodzenie umieszczano w więzieniach i obozach pracy - m.in. w Świętochłowicach–Zgodzie, Mysłowicach i Łambinowicach. Osadzonych traktowano brutalnie a często ich jedyną winą było „niewłaściwe” lub „budzące podejrzenia pochodzenie”. Panowały głód i choroby, które powodowały wysoką śmiertelność wśród uwięzionych. Tragedia Górnośląska pochłonęła tysiące ofiar.

Bardzo wielu z tych, którzy przeżyli, a także ich bliskich, nie doczekało chwili, w której po przełomie ustrojowym 1989 roku można było otwarcie mówić o tych dramatycznych wydarzeniach i ich skutkach. To trwające przez niemal dwa pokolenia skazanie na niepamięć też jest jednym z elementów tego regionalnego dramatu.

Żyjemy w czasie, w którym są jeszcze wśród nas ci, których represje dotknęły osobiście. Są wśród nas dzieci tych, którzy zostali zamordowani lub zmarli w obozach.

Ogłoszenie roku 2025 *Rokiem Tragedii Górnośląskiej* stanie się okazją do oddania hołdu ofiarom, ale też symbolicznego zadośćuczynienia tym, którym wyrządzone wówczas krzywdy towarzyszą przez całe życie. Jest to też odpowiedni moment, aby wiedzę o trudnej historii przekazać młodym mieszkańcom regionu. Jest to wreszcie najwyższy czas, aby z prawdą o tych wydarzeniach dotrzeć do świadomości mieszkańców całego kraju.

Sejmik Województwa Opolskiego podziela przekonanie wyrażone w oświadczeniu Sejmiku Województwa Śląskiego przyjętym Uchwałą nr VII/4/16/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r., że ogłoszenie roku 2025 *Rokiem Tragedii Górnośląskiej* przyczyni się do upamiętnienia tych trudnych dla mieszkańców zdarzeń oraz lepszej świadomości historycznej i pozwoli na oddanie hołdu wszystkim niewinnym ofiarom, które straciły wówczas życie, zdrowie, wolność i godność.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 pkt. 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 566) do wyłącznej właściwości sejmiku województwa należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami i statutem województwa. Na podstawie § 20 ust. 1 Statutu Województwa Opolskiego w sprawach ogólnospołecznych Sejmik może uchwalać apele i rezolucje. Natomiast na podstawie § 21 pkt 1 Statutu Województwa Opolskiego, z inicjatywą podjęcia uchwały może wystąpić przewodniczący sejmiku.

Korzystając z tego prawa wnioskuje się o ogłoszenie w województwie opolskim roku 2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej.